

[Boligministeren]

hvor kommunalbestyrelsen har godkendt det, og det er for at sikre, at det kører uændret videre, at der er denne ændring i teksten.

I øvrigt vil jeg gerne takke for tilslutningen til ændringsforslagene, og jeg glæder mig over, at det vel er den bedste boligbyggeri-lov, Folketinget nogen sinde er blevet præsenteret for, med den højeste kvote for det samlede støttede boligbyggeri og ikke mindst den højeste kvote nogen sinde for ungdomsboligbyggeriet.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Jeg skal bare sige, at SF efter boligministerens lysende klare fremstilling af, hvordan sagen her hænger sammen, vil undlade at stemme. Vi forstår ikke et ord af forklaringen og tvivler på, at ret mange andre gør det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Kvoter for 1987, vedligeholdelse i boperioden og istandsættelse ved fraflytning, ændret finansiering af almennyttigt boligbyggeri, ungdomsboliger samt byggeskader og renoveringsarbejder i kollegier m.v.) (Lovforslag nr. L 101).

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 56 stemte for, 67 imod.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 55 stemte for, 67 imod.

Ændringsforslag nr. 4
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 6 til ændringsforslag nr. 5
forkastedes, idet 55 stemte for, 66 imod.

Ændringsforslag nr. 5
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 8 til ændringsforslag nr. 7 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af underændringsforslag nr. 6

Ændringsforslag nr. 7, 9 og 10, § 1 med de foretagne ændringer, ændringsforslag nr. 11 uden for betænkningen af boligministeren om indsættelse af en ny paragraf samt §§ 2 og 3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter og lov om indeksregulerede realkreditlån. (Ændring som følge af ændring af lov om boligbyggeri, bidragssatser for det støttede byggeri og långivning i Grønland). (Lovforslag nr. L 102).

Ændringsforslag nr. 2 og 3 i betænkningen, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 4 i betænkningen, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 5 uden for betænkningen af boligministeren om indsættelse af en ny paragraf, § 3 og ændringsforslag nr. 1 angående titlen
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 53:

*Forslag til lov om ændring af bistanndsloven.
(Ændring af kontanthjælpsregler m.v.).*

Af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen).

(Fremsat 17/10 86. Første behandling 5/11 86. Betænkning 12/12 86).

Der var stillet 21 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Mette Groes (S):

Først vil jeg gerne sige, at jeg synes, det er prisværdigt af regeringen og de Radikale, at de gør situationen for de unge arbejdsløse noget bedre ved at foreslå, at der kan ses bort fra indtil halvdelen af deres udgifter ved at deltage i diverse kurser.

Men ellers er der stadig store mangler ved lovforslaget. 9-måneders reglen er ikke rimelig. Vi ved, at et så trangt ydelsesniveau er passiverende og kun egnet til at tage modet fra folk og hæmme dem i deres bestræbelser på at komme ud af fattigdomsfælden.

Helt uacceptabelt finder jeg det, at der ikke er skabt nogen løsning på problemet betaling af fagforenings- og arbejdsløsheds-kassekontingenter. Man argumenterer med, at klienterne ville få lettere adgang til dagpenge end personer, der har arbejde, hvis der blev mulighed for passivt medlemskab. Men det er jo et argument, der ikke er holdbart, fordi den bistanndsklient, der søger om fritagelse for sit kontingent, ikke har nogen mulighed for at ændre sin situation. Ellers ville han jo ikke søge om at blive fri for kontingentet. Og naturligvis ville han heller aldrig påføre sig den situation at være kontanthjælpsnyder med det formål at slippe for at betale sine kontingenter.

Man kan altså helt se bort fra alle moralske argumenter i denne sag. Her er der tale om, at grundydelsen er så lav, at det vil blive

overordentlig vanskeligt at få kontingenterne betalt, og at det har katastrofale følger for klienten at miste tilknytningen til arbejdsmarkedet. Jeg er skuffet over, at arbejdsministeren og socialministeren ikke har kunnet finde frem til en løsning på dette problem, så meget desto mere som der i udvalget er et klart ønske om, at det kunne ske.

Vi har foreslået et rådighedsbeløb i bistanndsloven, som man kunne trække på i disse situationer, såvel som når en familie er slidt ned økonomisk og psykisk og ikke kan komme videre uden et par måneders hjælp på et noget højere niveau.

For os er det vigtigt, at incitamentet til uddannelse er tilstrækkeligt. Vi foreslår derfor, at halvdelen af en ægtefælles indtægt udgår af beregningen ved § 42-hjælp, og vi er meget optaget af at sikre de personer, som er startet på en uddannelse i henhold til lov om arbejdstilbud. Det er en kendsgerning, at de maksimalt 2 år, som klienterne ifølge denne lov har mulighed for at deltage i et uddannelsesforløb, ikke er tilstrækkeligt, al den stund de allerfleste i denne gruppe jo hverken har 8., 9. eller 10. klasse og derfor i mange tilfælde må bruge hele tiden på at få de nødvendige skolekundskaber i orden for at kunne starte på en egentlig uddannelse.

Vi synes, regeringen burde være interesseret i at lette disse uddannelsessøgendes overgang til § 42-hjælp ved at præcisere over for kommunerne, at der ikke skal ske en særskilt prøvning i denne situation.

Alt i alt synes vi altså, at den foreslåede lovgivning nok er noget forbedret gennem udvalgsarbejdet, men at den alligevel har alvorlige mangler, som vi derfor sammen med SF har stillet ændringsforslag for at få rettet. Vor endelige stillingtagen til lovforslaget vil bero på, i hvilket omfang vore synspunkter imødekommes.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg vil indlede med at takke socialministeren for den smidighed og åbenhed, hun har udvist i forbindelse med dette lovforslags færdiggørelse. Ud over de forbedringer, ministeren indbyggede ved forslagens genfremstilling, er der nu fra ministerens side fremlagt forslag til yderligere forbedringer.

Vi finder det helt relevant, at grundydelsen for unge hjemmeboende under 23 år nu

[Karen Højte Jensen]

forhøjes og fastsættes under hensyn til stipendiebeløbet til hjemmeboende, der kan komme ind under loven om uddannelsesstøtte. I øvrigt er vi indstillet på i forbindelse med en forestående ændring af studiestøtten at se på en yderligere harmonisering af ydelserne til de unge.

Vi mener også, at det økonomiske løft af grundydelsen for modtagere af kontanthjælp efter udløb af 9-måneders perioden er et godt forslag.

Med hensyn til kontanthjælpsmodtagerens tilknytning til A-kasserne er det tilfredsstillende, at arbejdsministeren vil overveje en mulighed for undtagelse fra 1-års kravet for denne gruppe. Der er ingen tvivl om, at en sådan ny regel positivt vil påvirke kontanthjælpsmodtageres mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet, og det er jo det, der er sigtet.

Jeg finder, at der er meget perspektiv i det ændringsforslag, der vedrører de lidt ældre ungdomsarbejdsløse, som egentlig aldrig rigtig er kommet i gang. Her tænker jeg ikke mindst på de mange unge ledige kvinder, der snublede i starten, hverken fik arbejde eller uddannelse og stort set er passive. De har ikke oplevet arbejdets fællesskab og arbejdets forpligtelser. Det er helt nødvendigt at gøre en særlig aktiverende indsats for netop denne gruppe. De skal støttes til at blive selvhjulpne og til at få deres selvrespekt tilbage.

Jeg finder, at ministerens forslag om ved beregning af kontanthjælp ikke at modregne mere end halvdelen af den godtgørelse, der udbetales i forbindelse med deltagelse i en række uddannelsesaktiviteter, er en god økonomisk gulerod. Faktisk kan det betyde 1.400 kr. i økonomisk gevinst om måneden.

Jeg lægger også vægt på, at aldersgrænsen for deltagelse i en række uddannelses- og beskæftigelsesordninger forhøjes til 29 år. Initiativet over for denne gruppe er et betydeligt fremskridt, og vi kan glæde os over, at dette ændringsforslag skal træde i kraft allerede til januar 1987.

Må jeg endelig tilføje, at for at få netop denne gruppe ungdomsarbejdsløse i gang, er det måske nødvendigt, at indsatsen tager udgangspunkt i de unges individuelle forskelle.

Der er grund til at understrege, at der med dette lovforslag sikres en økonomisk forbedring af kontanthjælpsmodtageres forhold på

op imod 100 mill. kr. i forhold til gældende regler. Det er dog nok værd at mærke sig.

Jeg vil endvidere præcisere, at det for Det Konservative Folkeparti er vigtigt, at der er balance mellem kontanthjælpsydelse og så den indtjening, en lavtlønnet på arbejdsmarkedet kan opnå. Det skal kunne betale sig at være i arbejde og klare sig selv og sin familie. Vi stemmer imod Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis ændringsforslag.

Så har jeg i øvrigt, ikke mindst efter at have hørt fru Mette Groes' indlæg for lidt siden, lyst til at sige, at det er mit indtryk, at Socialdemokratiet vil stemme imod dette lovforslags endelige vedtagelse, uanset hvilke ændringsforslag socialministeren end måtte komme med.

Jeg skal anmode om, at lovforslaget kommer til fornyet udvalgsbehandling.

Hanne Severinsen (V):

I Venstre er vi særdeles tilfredse med, at vi nu kan lægge sidste hånd på et meget stort og omfattende udvalgsarbejde. Det, der er gået forud, er jo, at der var forsøg i 14 kommuner, rapportskriveri, og vi har haft konferencer. Vi har gennemtygget lovforslaget, og jeg synes, at det har været et godt udvalgsarbejde.

Der er sket forskellige forbedringer af satsen, og jeg tror, vi har fundet netop de rimelige områder at ofre nogle flere penge på. Det er altid svært at identificere, hvor de svageste grupper er, men her har man fundet nogle områder, hvor der var god grund til at foretage nogle reguleringer. Det er vi også tilfredse med i Venstre.

Spørgsmålet om A-kasstillknytning er vi naturligvis også interesseret i – det er ikke noget nemt spørgsmål, men vi håber på, at vi kan løse det, for det er selvfølgelig vigtigt, at kontanthjælpsmodtagerne også kan bevare deres tilknytning til arbejdsmarkedet.

Hvad angår de unge, som aldrig rigtig er kommet i gang med en uddannelse, mener vi, at det er en meget god idé, at man nu giver dem en virkelig tilskyndelse til at begynde en uddannelse ved, at de nu kan beholde nogle af de penge, de får i understøttelse.

Man kan selvfølgelig altid diskutere de ændringsforslag, som S og SF har stillet om forbedringer. Jeg er fuldstændig enig med fru Karen Højte Jensen i, at man altid kunne

[Hanne Severinsen]

komme med nogle flere, og man har på fornemmelsen, at hver gang vi kommer med nogle forbedringer, så er det nærmest lidt besværligt, fordi så gør det det endnu svære for Socialdemokratiet at stemme imod. Det er jo gode principper, vi her er ved at vedtage, men naturligvis kan man altid komme med lige en tak mere, sådan at man har en begrundelse for ikke at stemme for dette udmærkede forslag.

Først og fremmest forenkles lovgivningen, og det gøres mere gennemskueligt, hvad man har ret til, og hvad kommunerne har pligt til at yde. Jeg er overbevist om, at forslaget også vil betyde det, som vi jo også tilsigter, nemlig at de, der sidder rundt omkring i socialforvaltningerne, nu virkelig får tid til det, som de er uddannet til, nemlig at vejlede, i stedet for at sidde og være budgetlæggere.

(Kort bemærkning).

Mette Groes (S):

Jeg vil godt sige til fru Hanne Severinsen og til fru Karen Højte Jensen, at hvis de havde sammenlignet min tale i dag med den, jeg holdt, da vi havde første behandling af dette lovforslag, så ville de lægge mærke til, at de ændringsforslag, jeg foreslog dengang, har jeg også stillet i dag. Hvis det havde været sådan, at de i mellemtiden var imødekomet i meget vidt omfang, havde min tale også lydt anderledes.

Agerschou (SF):

Som SF har gjort ved tidligere lejligheder her i salen, og som det også fremgår af betænkningen, går vi ind for, at skønsprincippet i bistanndslovens kontanthjælpsafsnit afløses af et retsprincip.

Det system, vi har i dag, er præget af stor uigennemskuelighed, og det har medført en umyndiggørelse af de borgere, for hvem det har været nødvendigt at henvende sig på et bistanndskontor for at få hjælp.

Den model, som lovforslaget er bygget op efter, mener vi i og for sig også er rimelig og acceptabel.

Når vi alligevel ved tredje behandling ikke er i stand til at stemme for lovforslaget, hænger det sammen med, at lovforslaget viderefører de for os at se helt urimelige forringelser, man gennemførte i efteråret 1982. Det drejer sig dels om grundydelse, den så-

kaldte fattighjælpsbestemmelse på 9 måneder – altså det at man efter 9 måneder på almindelig hjælp går ned på en særlig lav ydelse – og det drejer sig dels om de specielt dårlige regler for unge, der stadig væk er med i lovforslaget.

Efter vores mening vil mange kontanthjælpsmodtagere også efter forslagens vedtagelse befinde sig på et niveau, der er helt uanstændigt.

Det er klart, at lovforslaget indeholder forbedringer i forhold til det lovforslag, vi behandlede i foråret 1986, og der er også gennemført forbedringer i form af socialministerens ændringsforslag i forhold til det forslag, vi førstebehandlede, men det er forbedringer, der for os at se ikke grundlæggende ændrer de forringelser, man altså tidligere har gennemført.

Vi mener på mange måder heller ikke, at regeringen er gået vidt nok i retning af at forsøge at eliminere umyndiggørelse i kontanthjælpsystemet. I den forbindelse kan jeg henvise til et ændringsforslag, SF stiller sammen med Socialdemokratiet, nemlig det forslag, hvorefter en kontanthjælpsmodtager, en enlig forsørger og en ægtefælle til en kontanthjælpsmodtager bliver i stand til at oppebære en indtægt, uden at der sker fuldt fradrag i kontanthjælpen. Vi mener faktisk, at dette forslag er i fuld overensstemmelse med regeringens socialpolitik, sådan som den tidligere er fremgået af debatter her i Folketinget.

Når vi alligevel om lidt kan se regeringspartierne stemme imod det pågældende ændringsforslag, hænger det for os at se sammen med, at regeringen ikke er i stand til at føre en sammenhængende socialpolitik, ikke er i stand til at lade sine egne synspunkter fremgå af de ting, man rent konkret forestiller sig.

Fru Hanne Severinsen fra Venstre gjorde for nogle bemærkninger, hvoraf nogle havde forbindelse med lovforslaget. Bl.a. sagde fru Hanne Severinsen, at næsten ligegyldigt hvilket forslag ministeren havde fremsat, så ville Socialdemokratiet og SF have stemt imod. Jamen det er jo ukorrekt, og det fremgår også af vort betækningsbidrag.

Men jeg vil gerne stille fru Hanne Severinsen et konkret spørgsmål vedrørende ændringsforslag nr. 15, som er stillet af Socialdemokratiet og SF. Ifølge lovforslaget kan

[Agerschou]

kontanthjælp, der ydes familien til en revalidend, også ydes som lån. Hvad er filosofien i det? Det ændringsforslag, Socialdemokratiet og SF stiller, betyder bare, at familien til en revalidend bliver stillet på præcis samme måde som andre kontanthjælpsmodtagere. Hvorfor skal de ikke være det? Hvad er det, der gør dem så specielle, at de skal udsættes for, at en del af deres kontanthjælp bliver lån?

Jeg kan fortælle fru Hanne Severinsen, at det er oven i købet et forslag, hvis vedtagelse ville få minimale økonomiske konsekvenser. Jeg vil gerne høre Venstres opfattelse af dette spørgsmål, også fordi der på Venstres landsmøde, så vidt jeg husker, blev fremdraget nogle synspunkter, der betyder, at det faktisk ville være i overensstemmelse med Venstres sociale politik at stemme for ændringsforslag nr. 9 og ændringsforslag nr. 15.

Som sagt mener vi, at det foreliggende kontanthjælpsforslag er bedre end det, der gælder i dag, men det har nogle helt fundamentale mangler, mangler, som stammer fra efteråret 1982, og som betyder, at mange kontanthjælpsmodtagere stadig væk kommer til at leve på et helt uanstændigt niveau. Derfor vil SF stemme imod ved tredjebehandlingen.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det er da mægtig pænt af hr. Agerschou, at han vil stå her og forklare, hvordan Venstres program og landsmødevedtagelser skal forstås, men jeg tror nu nok, at vi selv kan klare den sag.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Fru Hanne Severinsen svarede ikke på det, jeg spurgte om, men det er man så vant til, når regeringspartiernes ordførere forsøger at bevæge sig op på talerstolen for at sige noget fornuftigt. Men så vil jeg gerne spørge fru Hanne Severinsen, om det er fuldstændig forkert, når jeg mener, at jeg på Venstres landsmøde – hvis det hedder det – hørte, at man i Venstre mente, det var positivt, hvis kontanthjælpsmodtagere havde lejlighed til at tjene en indtægt, uden at det blev fradraget fuldt ud i kontanthjælpen, fordi det ville

motivere kontanthjælpsmodtagere til at komme ud af den situation, de er blevet anbragt i. Er det forkert, at det var et synspunkt på Venstres landsmøde?

Aase Olesen (RV):

Efter et meget detaljeret og omfangsrigt udvalgsarbejde står vi nu med en række ændringsforslag til forslaget om retsbestemte bilstandsydelser. Jeg tror, det er vigtigt her ved andenbehandlingen at gøre opmærksom på, at selve forslaget, som det foreligger, dels betyder en forøgelse af de sociale ydelser på henvend 50 mill. kr., dels betyder en omfordeling, som gør, at enlige uden børn stort set får det samme, som de har fået hidtil, dog med visse modifikationer, men først og fremmest betyder, at hovedparten af forbedringerne går til børnefamilierne.

Derudover har man forhandlet sig til enighed mellem regeringen og Det Radikale Venstre om yderligere forbedringer, som på årsbasis og med de nuværende tal i maskineriet betyder en forbedring på 32 mill. kr.

Jeg tror, det er vigtigt at sige, at begrænsningerne for, hvor langt vi kan gå i disse sats, i virkeligheden ikke er et spørgsmål om, hvilke tal der skal stå på finansloven, men i nok så høj grad et spørgsmål om, hvordan kontanthjælpsmodtagere skal være stillet i forhold til dagpengemodtagere, i forhold til de forskellige pensionister og i forhold til lavtlønsgrupper. Jeg tror, man meget ofte i debatten betragter dette her alene som et spørgsmål om de totale udgifter. Det er det på ingen måde. Vi havde allerede ved førstebehandlingen en diskussion om, hvor langt man kunne tillade sig at gå med de enkelte grundydelse, for at man ikke kunne lave for groteske eksempler i retning af, at det kostede folk penge at gå på arbejde.

Vi har under forhandlingerne med regeringen lagt vægt på, at der var sats i forslaget, som var så lave, at man med rette kunne kritisere dem, og den ene var ydelsen til unge hjemmeboende. Allerede efter forslaget fra Rold Andersens tid, men også fra lovændringen i 1983, skulle unge på bistand være stillet ligesom unge, der modtager Statens Uddannelsesstøtte. Men da man manglede penge, da man skulle konstruere dette forslag, var man altså kommet noget langt ned i ydelse,

[Aase Olesen]

og derfor er vi meget tilfredse med, at man nu har rettet op på det skæve forhold.

Jeg kan notere mig, at Socialdemokraterne stiller forslag om, at den særlig lave ydelse til unge skal ophæves, og at man foreslår en ganske væsentlig forbedring. Det er mere end en fordobling af den ydelse, der findes i forslaget, som man nu ønsker at gå tilbage til. Det undrer mig meget, når man tænker på, at det var en socialdemokratisk regering, der selv tog initiativ til at ændre den skævhed.

Der er mange andre ændringsforslag fra S og SF, men – som det er sagt tidligere – når man ikke skal have økonomien til at hænge sammen, er der jo sådan set ikke nogen grund til at være bekymret for økonomien. Alligevel synes jeg, det er ejendommeligt, at man ikke tager hensyn til den skævhed eller forvriddning, man skaber over for andre lavindkomstgrupper i samfundet.

Der er nogle forslag fra S' og SFs side, især ændringsforslagene nr. 9, 12 og 15, som berører det grundlæggende problem, vi har i al sociallovgivning, nemlig i hvilket omfang vi skal yde støtte og give sociale ydelser til personen som individ eller til husstanden. Jeg er på mange måder enig i de forslag, som er stillet af de to partier, men jeg tror, vi har brug for en overordnet prioritering af, hvordan vi vil behandle spørgsmålet om individuelle ydelser og husstandsytelser.

Vi ved, at der lige netop nu er en stor betænkning på vej om det problem, og jeg vil meget gerne være med til at diskutere, hvordan vi formentlig ad åre kan få ændret de principper, vi har, og som er mere eller mindre tilfældige – det indrømmer jeg gerne – med hensyn til, om man tildeler ydelser til en enkelt person eller til husstande. Det er ikke nogen nem øvelse, og hvis vi – hvad vi formentlig alle gerne ville – skulle behandle alle mennesker som individer, ville det koste meget store summer, formentlig mere, end nogen her kunne holde til.

Derfor tror jeg, det er vigtigt, at vi i løbet af kort tid får den såkaldte Trierbetænkning på bordet og får lagt en overordnet strategi for, hvordan man vil bevæge sig henimod det, man kalder individualprincippet. Jeg er ikke i tvivl om, at det skal gå den vej. Jeg synes blot ikke, det er rimeligt nu, mere eller mindre tilfældigt, at rette på 2-3 ydelser uden at have den samlede problemstilling inde i

billedet. Derfor vil vi stemme imod de ændringsforslag, der er stillet på dette område.

Kofod-Svendsen (KRF):

Fra Kristeligt Folkepartis side glæder vi os over det foreliggende lovforslag og de ændringsforslag, som er stillet fra ministerens side. Både de forslag, der er fremsat efter den nye samlings begyndelse, og disse ændringsforslag betyder forbedringer i form af en håndsrækning til bestemte grupper, som hører til de økonomisk dårligst stillede i samfundet. Det er ikke vældig bredt, men man rammer målrettet. Der er f.eks. nogle unge gravide, som får en økonomisk håndsrækning, og det er vi overordentlig glade for. Der er nogle unge hjemmeboende under 23 år, og der er modtagere af kontanthjælp efter udløbet af 9-måneders perioden. Det er 3 specifikt fattige grupper, som hver især får en konkret hjælp. Det er præcis det, vi har sagt mange gange i Kristeligt Folkeparti, og derfor er vi glade, når det nu bliver politisk virkelighed.

Derudover mener vi, at det overordnede princip, at vi her går fra skønsprincippet til retsprincippet, er rigtigt. Meget formynderi osv. tror vi nu kan blive afhjulpel ved retsprincippet, og sagsbehandleren får mere tid til at hjælpe den enkelte i gang, så man går fra en passiv situation over i en aktiv situation, hvor man ikke i så høj grad skal stå og være budgetudmåler, som det vist blev sagt af en tidligere ordfører.

Denne forenkling og forbedring mener vi er meget væsentlig, og jeg bemærkede også med interesse, at SF sagde, at det, der lægges frem her, er bedre end det, vi har i dag. Der er helt klart tale om et forbedringsforslag. Det tror jeg i grunden alle er enige om, og det er jeg glad for at kunne konstatere.

Jeg er også glad for, som vi har fået oplyst fra arbejdsministeren, at man nu vil undersøge, om modtagere af kontanthjælp kan få bedre mulighed for at være tilknyttet arbejdsmarkedet via en arbejdsløshedskasse. Det er noget teknik, der skal undersøges, men jeg håber, at denne undersøgelse vil munde ud i et positivt resultat.

Kristeligt Folkeparti er tilfreds med det, der her er foreslået.

Tinning (VS):

[Tinning]

Der er stillet 21 ændringsforslag til det foreliggende lovforslag; VS kan støtte dem alle sammen.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Det er rart at få tilslutning fra et medlem af Folketinget, der just er vendt tilbage og har set på ændringsforslagene med friske øjne.

Dette lovforslag har, som jo nu adskillige ordførere har slået fast, været genstand for utrolig mange spørgsmål, besvarelser og overvejelser i udvalget i en meget lang periode.

Det, der vel ikke skal fortabes i hele diskussionen om enkelte satser, som selvfølgelig også er vigtigt, er, at formålet, som nogle ordførere også har slået fast, er det meget væsentlige, at man går fra et skønsprincip, hvor man er meget afhængig af lokale fornemmelser, lokale skøn hos forskellige sagsbehandlere, over til et retsprincip. Jeg savnede en berømmelse af det i fru Mettes Groes' indlæg, men nu er vi jo ved en andenbehandling, og det kunne jo være et spørgsmål, man så hørte noget om ved tredje behandling, når Socialdemokratiet skal gøre sin stilning endeligt op.

Vi har under udvalgsbehandlingen – i hvert fald et flertal af partier – forsøgt at koncentrere os om, hvilke områder det kunne være rimeligt at se særligt på, og jeg kan sige til både regeringspartierne ordførere og navnlig til Det Radikale Venstre, at jeg synes, vi har fundet en rimelig balance. For uanset at det ikke er et synspunkt, som anerkendes af alle Folketingets partier, er vi i hvert fald et flertal, der mener, at det vel kunne være rigtigt, menneskeligt set smukt og politisk set måske opportunt at give flere penge til kontanthjælpsmodtagerne i nogle store generelle løft.

Flertallets synspunkt i den forbindelse er altså bare, at vi må spørge os selv for det første, hvem der skal betale det, om det er hjemmehjælperen med de to børn. Hvem er det, der efterhånden får mindre ud af den månedlige løn i forhold til kontanthjælpsmodtageren? Ja, det er bl.a. folk fra lavtlønsområdet, som for en stor gruppes vedkommende har mindre til rådighed end den person, der ikke er på arbejdsmarkedet, men som modtager kontanthjælp. Vi har fået do-

kumenteret gennem dette forslag, at den, der har et par børn, er bedre økonomisk stillet som kontanthjælpsmodtager efter dette forslag end ved at tage tønnen otte timer om dagen på arbejdsmarkedet.

Det er vores balance, det er den sociale vægt, vi har lagt ind i dette lovforslag. Men det har ikke forhindret os i at finde nogle grupper frem – og flere ordførere har nævnt dem – nemlig de unge ordførere, som, inden barnet bliver født, har levet på den lave ydelse. De har ekstra omkostninger i forbindelse med det at være gravid, og derfor har vi fundet det rimeligt at bringe dem op på 23 årsreglen.

Den anden gruppe er personer på en ydelse efter 9 måneder, som vi også har givet et løft.

Det tredje, jeg specielt vil fremhæve, er ændringsforslagene nr. 10 og 21. Det har jo været kendt i længere tid, at regeringen ville tage fat på det problem, at vi har en gruppe unge – eller halvgamle unge – mellem 20 og 30 år, som vi kalder de gamle ungdomsarbejdsløse, som i en længere periode har befundet sig på varig hjælp efter bistanndsloven, og som i og for sig har fået et stigende antal sociale problemer for hvert år. I starten havde de vel kun det problem, at de ikke kunne få en uddannelse, eller at de ikke kunne få job, men naturligvis er både de sociale og de psykiske problemer vokset for denne gruppe.

Vi mener nu, at det ved et samarbejde og ved en fælles indsats dels mellem flere ministerier, som nu har udmøntet sig i en rapport, dels ved et samarbejde på samme måde ude i kommunerne skulle være muligt ved en fornyet indsats at give denne gruppe unge mennesker nogle nye chancer. Det er formålet med de ændringsforslag, der står i betænkningen under nr. 10 og nr. 21, hvoraf det fremgår, at det allerede fra 1. januar 1987 vil være således, at denne gruppe unge økonomisk præmieres for at tage et initiativ til at gå væk fra en passiv tilværelse på en passiv ydelse med en passiv fremtid for sig over til en mere aktiv og fremtidsorienteret løsning.

Jeg vil gerne rette en tak til adskillige embedsmænd i adskillige ministerier dels for en meget hurtig rapportskrivning og en meget hurtig undersøgelse af, hvilke tilbud vi har til dem, dels for den løsning, som vi nu er blevet enige om kan lægges frem i dag, nemlig

[Socialministeren]

at kun halvdelen af den godtgørelse, de modtager, vil blive modregnet i kontanthjælpen. Herved fremstår denne økonomiske fordel.

Det er min agt nu at henvende mig til landets borgmestre og bede dem om, at vi i fællesskab, takket være dette lovforslag, som forhåbentlig bliver vedtaget, kan gøre 1987 til året, hvor vi for alvor får forstærket indsatsen over for disse gamle ungdomsarbejdsløse.

Lad os så se, når et år er gået, hvor meget det har hjulpet. Lad os håbe, at mange har benyttet sig af tilbudet og er kommet ud i noget mere perspektivrigt end at leve på den offentlige ydelse. Og lad os håbe, at vi har fjernet det fremtidsperspektiv, som givetvis tegnede sig for en del af disse unge i øjeblikket, nemlig at de i bedste fald ville havne på en førtidspension.

Jeg håber meget på kommunernes medvirken til dette, for det er givet, at det er ude i de lokale områder, sagsbehandlere og andre skal i gang med at få de unge gjort opmærksom på dette nye tilbud.

Alt i alt kan jeg naturligvis kun anbefale, at man stemmer for de af flertallet stillede ændringsforslag, og da det er et flertal, der indstiller, kan det også være, det går i opfyldelse.

Endelig vil jeg indstille de ændringsforslag, som er fremkommet fra S og SF, til forkastelse.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Der findes en tegneserie, der hedder Asterix. Når man læser den, kan man lære meget om det politiske liv. Således er der et hæfte i Asterix, der hedder »Lus i skindpelsen«, hvori der er en person, som hedder Psykopatos Provokalorius. Socialministeren brugte simpelt hen det samme trick, som Psykopatos Provokalorius bruger i hæftet »Lus i skindpelsen«. For det, han gør, er ved spidsfindige bemærkninger at få de andre til at slå, mens han selv holder sig udenfor. Og det, socialministeren for et øjeblik siden gjorde, var at forsøge at få to grupper til at slå med hinanden, medens de, der har det høje niveau, kan holdes udenfor. For hvad er det, ministeren gør? Hun sammenligner lavtlønsgrupper på arbejdsmarkedet med kontanthjælpsmodtagere.

Det er helt korrekt, som ministeren siger, at man allerede i det nuværende system kan finde eksempler på, at visse folk på lavtlønsområdet faktisk er ringere stillet end kontanthjælpsmodtagere, men betyder det så automatisk, at man skal forringe kontanthjælpsmodtagernes levevilkår? Nej, det betyder det ikke, og årsagen hertil er bl.a. daginstitutionspriserne, idet kontanthjælpsmodtagere får gratis daginstitutioner, hvad lavtlønsgrupper på arbejdsmarkedet ikke gør. Jeg synes ikke, ministeren skal få held til at få de to grupper til at slå med hinanden. Man skulle snarere sænke priserne på forældrebetalingen på daginstitutioner; så ville man samtidig have afhjulpet en del af det problem.

Mette Groes (S):

Jeg vil gerne sige følgende til fru Aase Olesen: da Bent Rold Andersen foreslog sultecirkulæret, fik kommunerne en mulighed for at følge det, men da den borgerlige regering foreslog, at det skulle anvendes obligatorisk, stemte vi imod. I øvrigt har jeg aldrig kunnet forstå, hvorfor man ikke på et eller andet tidspunkt skulle kunne vende tilbage til den oprindelige opfattelse af en bestemt persongrupperes problemer og så forsøge at gøre noget ved det, selv om man på et tidspunkt havde haft en anden mening.

Hvad angår spørgsmålet om, at kontanthjælpsmodtagerne grænser op til andre indtægtsgrupper, kan jeg gøre opmærksom på, at det helt afgørende for Socialdemokratiet er, at vedtagelsen af en ny lov ikke skal betyde, at de, der skal have hjælp efter denne lov, ikke i det mindste vil kunne få det samme, som de kunne efter den gamle lov, og det er det, forhøjelsen af taksterne i vores ændringsforslag er udtryk for.

Til slut vil jeg lige sige til ministeren, at jeg faktisk roste retsprincippet under førstebehandlingen. Jeg er fuldstændig enig i, at det er bedre, og vi tilslutter os det.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg er åbenbart ikke så velbevandret i tegneserieverdenen, som hr. Agerschou, og det må jeg tage til efterretning. Nu står juleferien jo for døren, og jeg skal gerne fordybe mig i den.

[Socialministeren]

Jeg vil i øvrigt bare sige til hr. Agerschou, at jeg har redegjort for, hvad der efter min mening er flertallets motivering for ikke at give et stort generelt løft til hele gruppen af kontanthjælpsmodtagere. Det argument kan hr. Agerschou købe eller lade være. Jeg er nærmest ligeglad, for jeg ved godt, at hr. Agerschou ikke køber det, så det kan vi diskutere fra nu af og til juleaften – næste år.

Men det, jeg argumenterer for, er altså, det vi ser som balancepunktet, som fru Aase Olesen var inde på. Det er ikke engang et spørgsmål om, hvilket konkret tal der står på finansloven, det er et spørgsmål om, at den enlige forsørger med to børn på lavtlønsområdet, der starter på sin cykel om morgenen kl. 6 med to børn på bagagebæreren, er stillet ringere, hvis hun kommer fra kontanthjælpen og går over på arbejdsmarkedet, og det synes jeg faktisk skaber et problem. Hvis vi ønsker kontanthjælpsmodtagere på arbejdsmarkedet, er det et problem, at de må konstatere, de får 700 kr. eller 1.000 kr. i indtægtsnedgang. Jo mere vi hæver kontanthjælpen i et stort generelt løft, jo mere forstærker vi dette problem. Det kommer hr. Agerschou ikke uden om, og det er det, jeg har redegjort for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 59 stemte for, 66 imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 58 stemte for, 66 imod.

Ændringsforslag nr. 3 og 4
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes, idet 58 stemte for, 66 imod.

Ændringsforslag nr. 6
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes, idet 59 stemte for, 67 imod.

Ændringsforslag nr. 8
forkastedes, idet 59 stemte for, 67 imod.

Ændringsforslag nr. 9
forkastedes, idet 58 stemte for, 67 imod.

Ændringsforslag nr. 10
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12
forkastedes, idet 17 stemte for, 108 imod.

Ændringsforslag nr. 13 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 5.

Ændringsforslag nr. 14
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15
forkastedes, idet 58 stemte for, 67 imod.

Ændringsforslag nr. 16
forkastedes, idet 58 stemte for, 66 imod.

Ændringsforslag nr. 17
forkastedes, idet 59 stemte for, 67 imod.

Ændringsforslag nr. 18 og 19, § 1 med de foretagne ændringer og §§ 2 og 3
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 20 betragtes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 5.

Ændringsforslag nr. 21 og § 4, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var: